

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi uca 22. I. em. Telefon: 23-33. • Kiadóhivatal, Könyvtár és jegyiroda: Aradi uca 8. Telefon: 13-06. • Nyomda: Löw Lipót uca 19. Telefon: 13-06. • Távirat és levélcím: Délmagyarország, Szeged

Csütörtök, 1937 április 8.

Ara 10 fillér

XIII. évfolyam, 78. sz.

ELŐFIZETÉS, Havonta helyben 3,20 vidéken és Budapesten 3,60, külföldön 6,40 pengő. — Egyes szám ára hétfő, nap 10, vasár- és ünnepnap 10 fill. Hirdetések (elvétele tartja szerint, Megle, — ik hétfő kivételével naponta reggel,

A mi gyászunk

A színház zsufolt nézőterén kigyulladtak a csillárok és a szemek. Lelkes és feszült várakozásnak láza ejtette hatalmába a lelkeket. Mindenki arra készült, hogy a világ teremtése óta a zene legnagyobb költője szőljon hozzá. A várakozás feszültsége mindenkit lenyűgözött: hallani azt a muzsikát, amit a zenének valóban: Isten kegyelméből való fejlődése is csak egyet alkotott. S amikor a zenekarból följuggott az öröm himnusza, amikor dalolni kezdték a hegedűk az élet mámorának tavaszi énekét, amikor üstdobok mélyéről, a csellók férfibánatának hurjairól, az emberi hangnak, a XX. v o x h u m a n a n a k bugy mélységeiből és csillogó magasságaiból törragyogott tulvilági fénye az öröm himnuszának, az életöröm harsogó ódájának s a lelkeket sodró fortisszimóban fölzugott a világ leghatalmasabb muzsikája, az életöröm szárnyaló himnusza, — a klinikai szoba éterszagu félhomályában eletről, halálról, örömről és gyászról nem tudva már semmit Juhász Gyula kifáradt drága élete akkor birkózott az utolsó korty levegőért. Vihar tombolása közben halt meg Beethoven s Beethoven zenéjével együtt szállt el Juhász Gyula lelke. Nem gyászinduló, az öröm himnusza szegődött kíséretül elárvult lelkének. Nem jött érte a halál, ahogy ő írta „boldog frigyét kötött a halállal”. S ennek a boldog frigynek nászindulója lett a IX. Szimfónia.

S most az a kötelességünk, hogy a gyász fekete drapériájába burkoljuk be azokat a hasábokat, melyek az ő szellemének fényétől ragyogtak, melyeknek hitelt, félmjelzést és színvonalat az ő kezeirása adott. Halott vitézek koporsójára ráteszik az elárvult csákót, az elárvult hasábok hogyan gyászolják most legnagyobb művészüket, Juhász Gyulát? Minden szavunk méltatlan dadogás örökéletű magyar szavai mellett s méltatlan dadogás keresgéli most össze a ránszakadt gyász első szédületében életének, írásainak és szavainak elfelejthetetlen zengését, örökemlékü jeleit.

„Az élet gyász és nem mersz halni mégsem”. Juhász Gyula meg mert halni. S nem tudjuk, mi volt megrendítőbb: az élete-e, vagy a halála? Mert Juhász Gyula a költő, az író, az újságíró, a szabadság és világosság apostoli hitű harcosa nem akkor halt meg, amikor szívéet megbénította a jóságos méreg. Juhász Gyula akkor halt meg, amikor kezéből kihullott a toll. Az író-toll, aminek fekete tintájával ragyogóbb színeket festett, mint Raffael. A dy Endre, Tóth Árpád, Kosztolányi Dezső után most elment ő is a magyar lankák, a szegedi tájak, zengő bánatának utolsó nagy lírikusa.

S akármilyen fölmérhetetlennek érezzük is a magyar földalom gyászatát és akármilyen pótolhatatlannak valljuk is a szegedi kultura gyászatát, — Móra Ferenc és Nyilassy Sándor halála után Juhász Gyula örök távozása most mintha kivérezéssel fenyegetné ennek a városnak szegedi rögökből kihajtott szellemi életét, — mi most mégis a m a g u n k gyászatát siratjuk el. „Csak az élők sirnak, busak, a halottak mind koszorúsak”. Drága halottunk megkínzott homlokát, megkoszoruzzuk most el nem muló hálánknak babériá-

val. Búcsuznak tőle ezek a hasábok, melyeknek neve adott rangot s írásművészete szerzett megbecsülést és tekintélyt, búcsuznak tőle a szerkesztőségi szobák, a poros íróasztalok, a toll, a papír, búcsuzik tőle az örökké betöltetlen hely szívünkben, szerkesztőségünkben s a közélet harcaiban. Búcsuzik tőle ez a lap, melynek hosszú éveken keresztül belső munkatársa volt, de társunk nemcsak a munkában volt, hanem a harcban is, álmok harcosa volt és harcok álmódója. Búcsuznak tőle a nyomda gépei, melyeknek zakatolása mellett írta sokszor ragyogó cikkeit, búcsuznak tőle az ölombeütők, melyek szerzetesi hűséggel hirdették zengő szavait. S búcsuzunk tőle mi is, társai a munkában és hitben, akik vele egy gályapadhoz léncoltan merítettük gyöngye tollunkkal a végtelen tengert s akik verseinek ritmusához igazítottuk a szívünk verését is. Még a sirja fölött is „hallgatjuk majd, az új fű mit üzen?”

„Az én pompám immár halotti pompa”, — dalolta szegény Juhász Gyula, akinek minden asszonytól és minden

Annánál volt egy hibeőbb szerelmese: a halál. Életének utolsó hét-nyolc éve nem volt más, mint készülődés erre az „örök frigy”-re. S most megtette, ami még hátra volt, ezt a „parányi utat a temetőig”. Az élet állomásai mögötte vannak már, „egy stációja van: a végtelen”. „Miért rohantam” — kérde egy versében s nyomban felel rá: „egy hulló csillagért a borus magasban”. Csillagokért rohant és csillaggá vált a sötét magyar éjtszaka firmamentumán örök fényül és örök ragyogásul. Kihavadt drága élete ellobbant, de írásai örökké velünk maradnak, örök utitársakként örök utainkon s örök kötelességteljesítéseinkben. S ha lesz olykor egy szavunk, amit ő is elmondhatott volna s lesz néha egy gondolatunk, aminek ő is szárnyat adott volna, nem lesz hiábavaló, hogy élt, szenvedett, vergődött, alkotott és meghalt: S nem lesz egészen hiábavaló a mi életünk is, akiknek egy kötelességünk maradt örökségül és vigasztalásul: folytatni a harcot, ami harcolt s megtartani a hitet, amiben hitt.

Ezek a hasábok egy napig élő életük örök-kétartó gyászával siratják most hősüket és áldozatukat, urukat és jobbágyukat, szentjüket és martírjukat, Juhász Gyulát.

London tiltakozó jegyzéke a Franco-kormányról angol hajók bombázása miatt

Hendaye, április 7. A spanyol polgárháború frontjairól ellentétes hírek érkeznek. A felkelők főhadiszállása azt állítja, hogy csapatai lassan de határozottan nyomulnak előre a baszkok földjén, ujabban több magaslatot, dombot elfoglaltak és sok hadianyagot zsákmányoltak. A felkelők egyes jelentések szerint elérték Durangó város fő védelmi vonalait. A végül Bilbao, amelyet blokád alatt tartanak. Ezzel szemben a baszk védelmi tanács a támadások visszaverését jelentette.

A déli frontokról győzelmet jelentett a kormány, amely szerint sikeres gerillaharcokat folytatnak csapatai és állítólag Penarajától már csak 10 kilométerre vannak. Villaheryából is győzelmet jelentett a kormány. A felkelők felhivatalosa is elismeri a helyzetet, azt közölte, hogy a cordobai szakaszon erősödött az elleneséges nyomás.

London, április 7. A tengernagyi hivatalhoz

olyan jelentés érkezett, hogy Alicante közelében spanyol repülőgépek bombázták „Gallant” angol torpedórombolót. Először egy repülőgép jelent meg az angol hadihajó felett és hat bombát dobott le, később két másik gép érkezett a hadihajó fölé és kilenc bombát dobott le. A hadihajó azonnal szembefordult a gépekkel és légharító ágyúkkal tüzelni kezdett rájuk, mire mindhárom repülőgép visszavonult. A „Gallant” minden baj nélkül folytatta ezután útját Alicanteba.

Ugy tudják, hogy a spanyol nemzeti csapatok repülőgépeiről van szó.

London, április 7. A „Garland” torpedóromboló azt a parancsot kapta, hogy a „Gallant” bombázása miatt haladéktalanul induljon el Palma de Malorea felé. A „Garland” kapitánya a palma de maloreai angol konzullal együtt tiltakozni fog a „Gallant” bombázása miatt a spanyol nemzeti tengerészeti hatóságoknál.

Hóman kultuszminiszter emlékbeszéde Gömbös Gyuláról

„Nem gondolt más európai államokból ismert rendszernek átfűtésére és nem lörekedett diktatúrára” — „Az átmeneti kor politikai stílusának legjellegzetesebb képviselője volt”

Budapest, április 7. A Nap-ben szerda délután leplezték le Gömbös Gyula arcképét ünnepélyes külsőségek között. Ivády Béla elnök bejelentette, hogy Sztranyavszky Sándor megajándékozta a pártot boldogult vezérének, Gömbös Gyulának arcképével, amelyet Pólya Tibor festett.

Hóman Balint kultuszminiszter mondta az ünnepi beszédel.

— A német vidéken a magyar ígét hirdető murgai néptanító fia — mondotta —, nemesi származását szívesen emlegető magyar kispolgári család sarja, anyja révén nyelve német, de érzésében magyar, tolnamegyei kiscgazdák